
EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular, yoğun bir emek harcanarak hazırlanan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin, sekizinci sayısını sizlerle paylaşmanın haklı gururunu yaşamaktayız. Bu sayımızda da Sosyal Bilimlerin farklı alanlarına ait kıymetli çalışmaları siz değerli okuyucularımızın istifadesine sunmaya çalıştık. Daha önceki sayılarımızda yaptığımız gibi her bir makaleyi en az iki olumlu hakem raporu doğrultusunda yayımlama ilkesi ile bilimsel kriterleri rehber olarak kabul eden bir anlayışla yolumuza devam etmekteyiz. Dördüncü yılındaki sekizinci sayısı yayınlanan dergimize toplamda onaltı makale gönderilmiş olup bu makalelerden altısı hakem değerlendirme süreçlerinde yayınlanması uygun olmadığı ifade edilerek reddedilmiştir. Geriye kalan on makale ise en az iki hakem tarafından yayımlanmaya uygun bulunarak kabul edilmiştir.

"Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinin Ağrı'nın Sosyo-Ekonomik Yapısına Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı" adlı birinci makalede 2007 yılında kurulan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nin, Ağrı ilinin sosyo-ekonomik yapısına etkilerinin incelenmesi ve Ağrı halkının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel açılardan üniversiteye yönelik algı düzeylerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Sonuçta ise Ağrı halkının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesine yönelik algısının genellikle olumlu olduğunu ve eğitim düzeyi, meslek türü, gelir düzeyi, ikamet süresi ve yaşam memnuniyet düzeyi şeklindeki demografik göstergelere göre farklılaşabildiğini ortaya koymaktadır. Çalışmada elde edilen bir diğer önemli sonuç ise Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi ve Ağrı halkı arasındaki etkileşimin daha fazla güçlendirilmesinin gerekliliğidir. Bunun yanında, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinin fiziksel ve niteliksel açıdan gelişiminin tamamlanmasıyla birlikte Ağrı halkı nezdinde genellikle olumlu olan algılama düzeyinin daha da artacağı ve üniversite ve Ağrı halkı arasındaki etkileşimin daha da güçleneceği iddia edilmektedir.

"İlkokullarda Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi" başlığı ile kaleme alınan ikinci makalede Türkiye'deki kaynaştırma eğitimi uygulamalarına ilişkin yönetici, sınıf öğretmeni ve kaynaştırma öğrencisi ebeveynlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu 2017 - 2018 eğitim öğretim yılında Ağrı ilinde görev yapan 5 sınıf öğretmeni, 5 yönetici, 5 kaynaştırma öğrencisi velisi ve 5 kaynaştırma öğrencisi ile aynı sınıfta öğrenim gören normal öğrenci velisinden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda kaynaştırma öğrenci velileri verilen eğitimden son derece memnun olduklarını belirtmiş, diğer öğrencilerin çocuklarını dışlamalarını, öğretmenler ile yeterli seviyede iletişim kuramamayı karşılaştıkları sorunlar olarak ifade etmişlerdir.

Yöneticiler ise kaynaştırma öğrencilerini mevzuata, sınıf mevcuduna ve öğretmenlerin istekli ve yeterli deneyim ve tecrübeye sahip olma durumlarını dikkate alarak sınıflara birden fazla gelmemesine dikkat ederek dağıttıklarını belirtmişlerdir. Sınıf öğretmenleri ise kaynaştırma eğitimi ile ilgili olarak yeterli seviyede eğitim alamadıklarını belirterek zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

“Kredi Hacmi Otomobil Talebi Etkileşimi: Nedensellik Analizinde Kümülatif Toplamlar Yaklaşımı” başlığı ile Rusça kaleme alınan üçüncü makalede, Toda ve Yamamoto (1995) ve Hatemi-J (2012) testleri kullanılarak ticari ve bireysel kredi hacmi ile kayıtlı otomobil sayısı arasındaki nedensellik ilişkisi analiz edilmiştir. Hatemi-J ve El-Khatib (2016) tarafından geliştirilen pozitif ve negatif kümülatif toplamlar yaklaşımı yardımıyla da kredi hacmi ve otomobil talebi arasında mevcut olabilecek asimetrik etkiler her iki test ile değerlendirilmiştir. Çalışmanın bulguları ticari ve bireysel kredi hacmindeki artışların otomobil talebinin yükselmesine neden olduğu yönünde olup ilgili kredi büyüklüğündeki düşüşlerin otomobil talebini düşürmeyeceğini ortaya koymaktadır. Söz konusu bulgular otomobil sektörünün arz dinamiklerini ve tüketicilerin alışkanlıklarını talebi canlı tutmaya yetecek kadar güçlü olduğunun altını çizmektedir. Otomobil sektörünün gelişimini tetiklemek amacıyla kullanılacak kredi genişlemesi politikasının hangi sınırdan itibaren hane halkını aşırı borçlu hale getireceğinin saptanması önem arz etmektedir. Her iki nedensellik analizi sonuçları ayrıca, otomobil talebindeki artışların/azalışların ticari ve bireysel kredi hacmini yükselttiği/düşürdüğü bulgusuna ulaşmıştır. Otomobil talebindeki değişimlerin ticari ve bireysel krediler üzerinden bankaların aktif-pasif yapısı üzerindeki sonuçlarının değerlendirilmesi ise bankacılık sektörünün finansal sağlığı ve finansal istikrar açısından önemli bir husus olarak saptanmıştır.

“2008 Küresel Finansal Krizin Geleneksel ve Faizsiz Bankacılık Kârlılıklarına Etkisi: Körfez Ülkeleri Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Analiz” başlığı ile incelenen dördüncü makalede; faizsiz bankacılığın dayanmış olduğu ilkeler ve bu ilkeler doğrultusundaki uygulamaların kriz zamanlarında diğer bankalara göre olumlu anlamda farklılık oluşturduğunu somut verilerle ortaya çıkarılmıştır. Bu düşünce ile 2008 küresel finansal krizinin, İslami finansın hızla geliştiği Körfez ülkelerindeki geleneksel ve faizsiz bankacılık üzerindeki etkisinin, bankaların kârlılıkları (net kârlılık, aktif kârlılık ve özsermaye kârlılığı) açısından karşılaştırmalı değerlendirmesinin yapıldığı aktarılmıştır. Kullanılan finansal verilerin; Bahreyn, Katar, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan olmak üzere beş farklı ülkeden toplamda on üç faizsiz, on üç geleneksel banka olmak üzere yirmi altı bankanın 2006-2012 arası yıllık raporlarından alınarak, karşılaştırma yöntemi ile bulunan oran ve katsayılar üzerinden değerlendirildiği ifade edilmiştir.

“Seğir-Nâmeler ve Latif’in Seğir-Nâmesi” başlığı ile kaleme alınan beşinci makalede; bugün var olan müspet bilim yollarının bilgi edinme açısından geleceğe ait kesin bir bilgi vermesinin mümkün olmadığı, gaib

bilgisinin ancak Allah'a ait olmasına rağmen insanların bu konudaki meraklarını gidermek için yine de birtakım işaretlerle; fal, istidrac, seçirme ve tecrübevi yollara başvurduğu iddia edilmektedir. Özellikle İslam dinin bu tür yaklaşımları kabul etmediği halde seçirme olayını bir işaret kabul ederek geleceğe ait tahminlerde bulunmanın, kültürümüzde farklı bir alan oluşturduğu ifade edilmektedir. Türk tarihine bakıldığında Göktürk harfleriyle yazılmış bir İrk Bitig adlı fal kitabına rastlanmaktadır. Seçir nâmelerin, Zülkarneyn ve Danyal'a nispet edildiği ve Türkiye'de bu konuda ilk edebi çalışmaların 1960 yıllarına dayandığı anlatılmaktadır.

Altıncı makale, Edebiyat Tarih(çiliği) Kavramının Hinterlandı Üzerine Bir İnceleme" adlı çalışma ile edebiyat tarih(çiliği)inin amaçlarını, yöntemlerini, problemlerini, önemini; tarih, edebiyat teorisi ve edebiyat eleştirisi disiplinleriyle ilişkilerini belirleyerek edebiyat tarih(çiliği)inde mündemiç manaları ortaya koyup daha sarıh ve derli toplu bir edebiyat tarih(çiliği) tarifine ulaşma amacı taşıdığı ifade edilmiştir. Çalışmada edebiyat tarihçiliği ile ilgili alan yazında mevcut tanımların odaklandığı noktaların bir araya getirilerek edebiyat tarihçiliği kavramının, aşkın bir bakış açısıyla değerlendirilmeye çalışıldığı aktarılmaktadır. Makalede edebiyat biliminin gelişmeleri ışığında edebiyat tarihçiliğinde de yeni açılımların ortaya çıktığı tespiti ortaya konulmuştur.

"Bilişim Teknolojilerinin Dil Becerilerinde Kullanımı Üzerine Bir İçerik Analizi" başlığıyla ele alınan Yedinci makalede " çalışmanın amacının, bilgisayar ve internet teknolojilerini dört temel dil becerisiyle bir arada ele alan makale ve tez çalışmalarının eğilimlerini belirlemek olduğu belirtilmiştir. Çalışmanın, doküman incelemesi yöntemiyle gerçekleştirildiği ve araştırma kapsamında 50 makale ile 92 tezin incelendiği aktarılmaktadır. Form aracılığıyla incelenen makale ve tez çalışmaları içerik analizine tabi tutulmuştur. İncelemeler sonucunda elde edilen veriler, tablolaştırılarak frekans ve yüzdelerle sunulmuştur. Çalışmaların yayım yıllarına göre dağılımında 2010 yılından sonra bir artış gözlemlendiği ve en çok 2013 yılında yayın yapıldığı dikkat çekmiştir. Bilgisayar ve internet teknolojileriyle bir arada en çok ele alınan becerinin yazma becerisi olduğu görülürken teknoloji materyali olarak da videoların ön planda olduğu tespit edilmiştir. Nicel yöntemle desenlenen çalışmaların çoğunlukta olduğu, örneklem düzeyi olarak da yükseköğretim düzeyinde 0-50 kişilik bir örneklem aralığında çalışmaların yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Son olarak da veri toplama araçlarında anketlerin çoğunlukla kullanıldığı ve veri analizlerinin çoğunlukla nicel-kestirimsel yöntemlerle yapıldığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

Karadeniz'deki Yunus Adlı Öykünün Göstergibilimsel Çözümlemesi" başlığıyla incelenen sekizinci makalede; Behiç Ak'ın Karadeniz'deki Yunus adlı 5-7 yaş çocuklarına yönelik kitabının göstergibilimsel çözümlemesi yapılmıştır. Çözümlemede temel alınan modelin, Greimas'ın yaklaşımı olduğu

belirtilmiştir. Bahsedilen yöntem temel alınarak Karadeniz'deki Yunus adlı eser, betimsel düzey, anlatısal düzey ve izleksel düzey aşamalarında çözümlenmiştir. Betimsel düzeyde, metin önce kesitlere ayrılmış, on iki kesit belirlenmiş ve bu kesitler ele alınmıştır. Bu bölümlerde eyleyenler şemasına bağlı olarak saptanan edimler ortaya konmuştur. Anlatısal düzeyde, kahramanlarda bulunan betimsel nitelikler saptanmıştır. İzleksel düzeyde ise anlatının temel mantığını belirleyen karşıtlıklar belirlenmiştir. Bu çözümlenmeler sonucunda Karadeniz'deki Yunus yazınının derin yapısında doğa bilincinin-bilinçsizliğinin karşıtlığının bulunduğu, bunun da geçim kaynağı ya da işsizlik karşıtlığında betimsel bir nitelik kazandığı belirlenmiştir. Çözümlemenin sonucu olarak, Karadeniz'deki Yunus metninin eyleyenler şeması, göstergebilimsel dörtgen unsurlarının yanı sıra yazınsal ve görsel olarak bir bütünlük arz ettiğine ulaşılmıştır.

“Güneri İçoğlu'nun Eserlerinin Turizmin Metalaştırılması Kapsamında İncelenmesi” başlığıyla kaleme alınan “dokuzuncu makalede; Güneri İçoğlu'na ait kitaplar incelemeye konu edilmiştir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışma, İçoğlu'nun kitaplarının içerik incelemesine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında çizerin, turizmin metalaştırılması konusu üzerine betimlemiş olduğu anlatımlar ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Turizmin çeşitli alt alanlarında beliren metalaşma olgusuna yönelik, çizerin özgün bakışı üzerine değerlendirmeler yapılmıştır. Bu makale kapsamında yapılan betimsel anlatımlar, İçoğlu'nun yüzlerce karede ele aldığı konular içinden seçilmiş olan sınırlı sayıdaki örneği teşkil etmektedir. İçoğlu'nun çizimlerinin çok sayıda olması, onları belirli alt başlıklar altında kategorize etmeyi gerekli kılmaktadır. Söz konusu gereklilik doğrultusunda, turizmin çeşitli alt alanlarındaki metalaşma süreçlerinin eleştirildiği çizimlerin ayrıntılı bir dökümü yapılarak okuyucunun dikkatine sunulmuştur.

Onuncu ve son makalede ise; “Siyasal İletişim ve Medya Bağlamında Siyasal Reklam ve Propaganda (Kavramsal Bir Değerlendirme)” adlı çalışmada siyasal iletişim, iletişim kavramı gibi toplumsal, kültürel ve bireysel boyutları olan bir kavram olarak siyaset ve iletişim süreçlerinin biraradalığı esas alınmıştır. Siyasetçilerin, medya ve kamuoyu arasındaki söylemlerinin mübadele alanı olan siyasal iletişim kapsamında propaganda ve siyasal reklam, özellikle seçim çalışmaları süresince siyasi partilerin ve siyasetçilerin sıkça başvurduğu faaliyetler olma özelliği taşıdığı belirtilmektedir. Türkiye'de siyaset alanı içerisinde cumhurbaşkanlığı seçimleri, milletvekilliği genel seçimleri, belediye başkanlığı seçimleri ve referandumlar gibi siyasi çalışmaların, belirli bir zaman dilimi içerisinde sıklıkla gerçekleştiği düşünüldüğünde siyasal reklam ve propagandanın toplumsal alanda etkinliği yüksek önemli olgular olarak ortaya çıkmasının kaçınılmaz olduğu iddia edilmektedir.

Önceki sayılarımızda da ifade edildiği üzere dergimiz, yılda iki sayı (Nisan ve Ekim aylarında) yayımlanacak olup, seçici bir şekilde yayın hayatına devam edecektir. Dergimiz hem basılı hem de online yayın şeklinde

okuyucularımızın istifadesine sunulmaktadır. Çalışmalarını dergimizde yayınlamak isteyen yazarlar, dergimizin Dergi Park ULAKBİM sayfasındaki (<http://dergipark.gov.tr>) adresinden üye olarak, özgün bilimsel çalışmalarını online olarak gönderebilir ve süreci takip edebilirler. Hakemler ve yayın kurulu tarafından yayımlanması uygun görülen makaleler öncelikle Dergi Park sisteminden yeni sayımız içinde yayımlanacak, ardından da basılı şekli yazarlara ve hakemlere enstitümüz tarafından gönderilecektir. Ayrıca dergimiz şu anda TR Dizin inceleme aşamasında olup önümüzdeki sayılardan itibaren hem bu dizinde yer alması hem de yabancı alan indekslerine girebilmesi için çalışmalar devam ettirilmekte ve uluslararası bir statü kazanabilmesi için gerekli girişimler sürdürülmektedir. Bu noktadan hareketle dergimizin ÜAK Doçentlik Kriterlerine uygun hale getirilmesi öncelikli amaçlarımız arasındadır. Ayrıca dergimiz Akademik Teşvik Kriterlerine uygun ve puan alınabilir bir şekilde faaliyetlerine devam etmektedir.

Dergimizin yayım hayatını sürdürmesinde maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Abdülhalik KARABULUT ve İC Vakfı yönetim kuruluna şükranlarımı sunuyorum. Dergimizin sekizinci sayısına makaleleriyle katkı sağlayan değerli bilim insanlarına, özverili bir şekilde değerlendirme yapan saygıdeğer hakemlerimize, dergimizin yayımlanmasında yoğun emekleri olan editör yardımcımıza ve yayın kurulunda özveriyle görev yapan bütün akademisyenlerimize teşekkür eder; dergimizin bilim camiasını ve eğitim hayatına katkı sağlamasını temenni ederim. Dergimizin gelecek sayılarında değerlendirilmek üzere kıymetli akademisyen dostlarımızın yeni çalışmalarını bekler, tüm okuyucularımıza selam ve saygılarımı sunarım.

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ
Editör

